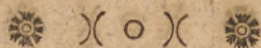

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Småfäker.

Den Herden gör ej snåle,
Som från sit lilla får
Til andra hjordar går,
At deras wäl, och eget någe fåta.
Han kommer ej ihåg, hwad på et farligt fält
Deß enda får kan möta.

F . . .

Apologi för en omogen Älskare.

Du larmar grymt med dit gewär,
Mot en som råkat blifwa lär,
Och welat in i Fröjas tempel.
Betänk, han har ju nog exempel,
Båd Swenska, Danska, Franska, Wälska,
En almänt älskad Nymph at älska.

R . . .

Kundgöresser.

Om någon har låntagne eller innestående böcker
hos salige Herr Dlof Liedner; tåktes den samman
gifwa det med förfsta tilläna hos deß efterlemnad
Enka, at förekomma mistning å omse sidor.

En solo på Viol, och en dito på Viol de Gamb
tillika med en säng-aria, wäntas näste Torsdag.

Götheborgska
Magasinet.

Ördagen, den 9 Februarit 1760.

En Saga.

Djurens H. Erre sammankalla'
Djur och fänad på en ort,
Til at se, hwem ibland alla
Största dater hade gjort.

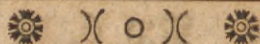
På det gamla kämpawiset
Lågar Elephanten först:
Han ock tror sig wärdig priset,
Som bland alla djuren störst.

Men får höra dessa lagar
Af Monarchens läppar gå:
Ers obåklighet behagar
Genast wandra härifrå.

F

Bättre

* Denna Kabel är mig tillskickad ifrån en witterhets
älskare i Upsala.

Våtre år, at liten vara,
 Och med heder komma fram,
 In mot eder storlek swara,
 Och så wända om med skam.

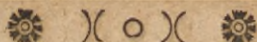
Håsten rusar sen til hopen,
 Utan sadel, tyglar, skor;
 Men far ner i wargegropen,
 Då han åran nålkas tror.

Strax Herr leyon faller tårar,
 Talar öfwerlydt så här:
 Öfvermod hör blott til dårar,
 Medelwågen såkräft är.

Katten, wig förutan life,
 Knappt i skinet rymmas kan:
 Inks at uti djurens rike
 Ingen större är än han.

Sig likwål bedragen finner,
 När han domen höra får:
 Man med krumsprång intet winner,
 Då man fram til Thronen går.

Eigren, som af rof än blöder,
 Trostigt efter åran far:
 Kopar, segren sig ju stöder
 På de tänder, som jag har.

Sådan best, och sådan lära!
 Spara doch dit grymma mod:
 Ufsef heder at förtära
 Unda intil andras blod.

Käfsven träder lömsk i kretsen,
 Låter oförmärkt förstå,
 At han ställas bõr i spetsen;
 Men Herr leyon dömer så.

Den som arga anslag hysar,
 Under menlös sköld och hjälm,
 Illa främst i hopen lysar:
 Ty han är en farlig skålm.

Apan går at domen höra
 Utom djurens inre ring:
 Den som alt wil estergöra,
 Duger wist til ingen ting.

Oxen agt på detta gifwer,
 Och ur stället sig ej rör:
 Ändelig han framdragen blifwer,
 Då man mot förmodan hör.

Heders-gubbe, njut all åra!
 Denna knapt åt dig förslår.
 Tyngre fransar kan du båra,
 Som den jämna wågen går.

U. p. K.

**Imitation af Historien: Adam bodde
uti Kåkestad i Upland.**

At Marks härad uti Elfsborgs län blifwet i be-
jan bebodt af Tyskar, bewises först af ordet Mark
emedan de förste inbyggare waret ifrån Mark
Brandenburg; och sedan af flere hemmans och
raders namn, såsom Kinnarum, det är: **Kann
für unsere Kinder.** Ty sedan folket började
mer och mer öka sig, måste barnen flytta ut ifrån
sine Föräldrar. Här ifrån är det näst belägg
Kinds härad: emedan deras barn (**Kinder**) må-
ste flytta ut ifrån mark, och uptaga denna ortens
Sanningen blifwer mycket tydeligare, då man
traktar namnet af hemmanet Guttorp, hwilket
ger på gränsen emellan Kind och Mark. Orsaken
til detta namn är följande: Föräldrarne, som be-
de uti Mark, hellsade på sina barn uti Kind, och
de skulle fälla sit omdöme, om den platsen, som be-
nen uptaget, sade de: **Es ist ein gut Dorf**
här af har hemmanet sit namn. Ännu en be-
nerligen styrkande omständighet: Cornelius Tacitus
witnar, at Tysken då förtiden gerna drack, och
de fölgagteligen frogar af nöden: här ifrån haf-
wi namnen på hemmanen Krogstorp, et uti Mark
och et uti Kind. Alla dessa hemman hafwa de
rättat til sin och sina barns oundgängliga beqväm-
lighet. Om afledning til namnet på Capellans
bostället uti Seglora Pastorat är mera Tysk
Svensk, afgör jag icke: det låter nog Tyskt; och

heter Swinabo, det är: **Eine Wohnung der
Schweine.**

E . .

Påminnelse mot Lärda Småfäker.

De gamle latinske werfar, som insluter i Maga-
sinet N:o 2, s. 29, innehålla så liten raritet, at
Författaren til et snilleprof, som år 1743 utkom,
de origine literarum, under Herr Doctor och
Professor Brings inseende, säger om dem uttrycke-
ligen på 17 sidan, det kunna ej många hafwa sig
dem obekanta, och sedan införer han dem där för ro-
ful. En Upsala disputation af år 1700 om Bi-
top Ulfilas, ihogkommer desse Trochaiske * werfar
likaledes, såsom almänt kunnige redan den tiden.
De finnas hos P. Crinitus de honesta disciplina
i 17de Boken och 1sta Cap. Et werk som finnes
i mångas händer. Corn. Agrippa uti sin Bok de
incertit. & vanit. scient. förändrar en bokstaf och
läser Gulsila, men Crinitus hells har Gulsila.

G . .

Några Meteorologiska Anmärkingar †.

Den varmaste dagen förelidet är war här å or-
ten den 11 Julii, då Mercurius på Ekströms Ther-
mo-

F 3

mo-

* De kallas Trochaiske i Disputationen, och äro så til
en del; men den förste och sista äro Jambiske.

† Dessa har en Gynnare af kärlek för wetenskapers up-
komst, och ei mindre nit för denna ortens heder, med
all mögelig noghet anstält, och benåget inlemnat.
Han lofwar ock, at gifwa hådanester utförligare be-
sed för alla dar af hwar förveken månad.

mometer, wid S. och S. S. W. blåst, steg 34 gr. öfwer fryskalt, eller 66 gr. under kofhet. Näst därintill kom den 9 Julii, då Mercurius steg 31 gr. wid S. W. blåst. Sedan den 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30 Julii. Sedan den 12, 11 Aug. 10. Ifrån Junij månads början til årets slut stod Barometern lågst den 30 October, högst den 12 December. Den 12 December, som war föreledet är den kallaste i Stockholm, war det ock här i Staden, hvarstunda Mercurius stod 8 gr. under fryspuncten. Den 17 December, som skal i Tyskland varit den kallaste, war så aldeles sig olik här, at det seltet wäl 1 til 2 gr. i fryskalt. Hela natten emellan den 21 och 22 December, då jordbäfningen förmärktes så wäl som tre dagar förut, stod Barometern lågst, och Thermometern nästan stilla, näml. den följande på 30 tum, den sednare på en half, 1 eller 1 1/2 en half gr. öfwer fryskalt. Den förre steg något litet efteråt; men hant på 10 timar intet högre til 30, 15, och sankte sig något igen följande dag eller den 23.

I nästledne Januarii månad war starkaste källden den 6 och 7, då Thermometern, wid N. S. W. wind, wiste på 17 gr. under fryskalt. Samma dagar, och särdeles den sednare, hafwa ock i Stockholm och Upsala blifwit utmärkte för de kallaste. Dernäst war här å orten den 12, då ock Barometern stod högst, sedan den 8 och 5, sedan den 13, m. m. Den 20, imellan kläcka 6 och 8 e. syntes det något gångter bliftra. Wädret war den dagen W. S. W. med någon snö, Thermometern wid och litet öfwer Barometern 30, 30, lågst stod Barometern den 28 i Staden.

Stads: nyheter.

Sörtetkning på den Sill, som Höstetiden är 1759 i Götheborgs norre och södre Skärgård blifwit fångad, och dels utom, dels ock inne i Staden, är insaltad och til någon del rökt.

Sill, som i norre Skärgården härstädes af främmande Skeppare blifwit insaltad, och därifrån directe til andra inrikes Städer, utom länet, affänd, efter utgifna Sjö- och Land-Tullamrarnes Pas. 21682
Sill, som insaltad ifrån Skärgården hit til Staden inkommet. 631

Sill, som färst ifrån Skärgården ankommet, och efter utgifna Tullbewis blifwit af Stadens inwånare til salu insaltad, näml. inne i Staden. 37544

I Hagarne och Masthugget, på Amiralitets-wärswen och wid stranden på gamla Elfsborgs ladugårds ågor. 33707
Där sammastädes rökt. 1097

Sill, som desutan färst til Staden blifwit införd, och i Frihets-Specialerne wid stora och lilla Boms-Tullamrar antetnad; men dels af almogen ut til landet för, och dels inne i Staden, samt i gamle Staden och på landerierna för, rökt och til husbehof insaltad. 15384

Summa tunnor 113534

I 4

Såsom

Såsom kappe på tunnan får och detta följa med rörande utförslen.

Efter erhållen underrättelse från Sjötuls-kammaren, äro ifrån Götheborg siffladet år 1759 utrikes orter 32423 och tre sjerdedels tunnor infattad, och 490 och en sjerdedels tunnor rökt Sill, utseppade, hwaribland likwäl 14447 tunnor wäl af 1758 års fångst. Men til inrikes orter äro 1759 ifrån Götheborg 18173 och tre sjerdedels tunnor salt Sill sjöledes affickade.

Det af Kongl. Majest. privilegierade Grönlands Compagniet har äfwen siffladet år utstickat Hulren, Sjöfaren kallad, af 140 stora låsters storlek som, efter lyckelig fångst af 2700 Skälar, ell så kallade Kobbar, wid Grönland, i nästledne Junii månad återkommet. Utom skinnen har man Skälspåcket en winst af 216 och en half tunnor och klarfokad tran.

Westman.

Kyrko-tidningar.

Som nästa Evangelium liknelservis utmärker dets olika kraft och werkan, i anseende til människorna: så gifwer jag mig den friheten, at korteligen nämna om en stridighet, som nyligen uppkommet i et närdröande ämne. Ty om det Gudomeliga ordets inre kraft har den lärde Abbotten Schubert hyftat på, och med wåre öfrige lärare något tilläggnat meningar. Dessa föräddde han alraförst uti inledningen til den uppenbarade Himla-läran; där påstår, at en människas förstånd ej öfwerlyftas

utan med skal, och wiljen aldrig röres utom drif-skiädrar: at en och hwar äger någon duglighet, til at emottaga all öfwerlygelse och inre rörelse, som den Helge Ande genom ordet werkar: och at kraften, som detta ordet tillkommer, kan rätteligen kallas moralisk, eller sådan som arbetar på förstånd och wilje.

Men Schuberts ansåktare hafwa tjensteligen påbördat honom flera meningar. Han tror, efter deras tanke, ej allenast, at en människas kan af egna krafter samla sig begrep af ordet, som hon hört eller läst, och således förstå, hwad Gud fordom uppenbarat: utan hon skal och kunna, genom dessa så naturliga begrep, öfwerlygkas om Kristens höga ursprung och gudomlighet, fölgagteligen om sanningen af de uppenbarade saker. Hwad an och den Helige Ande ej uplyser och helgar oss annorlunda, än hwar nyttig Författare. Men hela denna härliga förklaring erkänner Herr Schubert aldrig för god, ehuru förkättrad han blifwet, och någre redan forsat sig för Schubertianismus. Ty han nekade rundt och uppenbarligen, at en Gudomelig och oumlustfötelig wißhet, med tro på Christum, Gudagtighet och hjertats helgelse, någonsin födes af så naturligen fattade begrep. Desse framalstra wäl en slags öfwerlygelse, som kallas människlig, och upwäcka tillika någon, ehuru swag, långtan efter Christi förtjenst och saligheten i almånhet. Men förderfwet är så stort, at det man på långre håll älskar, stngges man ofta wid, när man håller det närmare til sig. Därföre måste någon större och öfwer-

öfvernaturlig kraft uplysa förståndet, och böja hjertat til en helig och kraftig längtan. Men hvar detta är för en kraft, här om ordkäftas Herr Schubert och des antastare. Somlige hålla den Guds oryggeliga beslut, at en människja skal omvändas och tro, när hon hör eller läser Skriften. Och då blir kraften det samma mäktiga ord, hvar med Herren Skapat himmel och jord: och denna willolåran hyste Nathman i sin tid. Herr Schubert håller åter denna kraften för intet annat, än nådens ord, eller Guds egna begrep, som har af ewighet hyst, och med utvärtes teken, det är i Skriften, uppenbarat. Desse tankar, af hvilka människjan får del, när hon läser eller hör ordet, har den ewiga wisheten gjort aldeles ofvilgagtiga och ouplösligen förbundne med det utvärtes ordet. Därföre har Evangelium icke allena kraft, utan kallas ock skäligen en Guds kraft i Rom. 1: 16. Hvarmed förstås sielswe de Gudomelige tankar, som tillika med människjans egne, verka på förståndet, när orden förstås och meningen rätteligen fattas. Det är likwäl långt ifrån Herr Abbotens, at tro, det någon uplyses och omvändes genom egen åtgärd och eftertanke. Ty detta gör nåden allena. Men om människjan icke gör sit til, eller brukar upmärksamhet och flera handledande hjelpemedel, kan den Gudomelige kraften ej nytta sig på des förstånd och hjerta: äfwen som dessa Gudomelige begrep intet uträtta, med mindre de förefomma of såsom skäl och bewekande orsaker. Hwille Herr Schubert erinrat, at därmed förefomma

Natur

Naturalisternas, i synnerhet den bekante Lindals, inkast emot omvändelsen, såsom stridande med människliga naturen, eller wår själs art och bestafsenhet. Och således är ej mindre sant, at människjan omvändes af en Gudomelig kraft, än at förståndet öfwertrygas med skäl, och wiljen böjes efter sina rörelse-lagar. Denna stridighet utföres widlyftigare wid slutet af Schuberts Institut. Theol. Polemicæ, trykte 1758.

Swad Nytt i Staden?

Korta Stads-nyheter.

Resande äro Herrar Mäbius och Ringelund från Alingsås, hos Olof Petersson; Herr Mag. Bökman från Warberg, hos O. Westerling; äfwen Herrar Eric Nyman, Joseph Miller och Clas Altin från Stockholm, och Herr Öfwer-Inspectoren Julin från Uddewalla, hos Madame Dagge.

Göteborgske Weyelcoursen.

Onsdagen, den 30 Jan.

London	-	-	64 $\frac{3}{4}$	-	-	Dal. R:mt.
Amsterdam	-	-	59 $\frac{1}{2}$	-	-	M:f R:mt.
Hamburg	-	-	58 $\frac{1}{2}$	-	-	M:f R:mt.

Små

Små Kyrko-tidningar.

Herr Commministern Jörling är nyligen förordnad til Kyrkoherde i Speferö och tillhörige socknar.

Wanliga föreläsningar börjades så wid Gymnasium, som i Scholen härstädes den 4 och 5 denas, öfver hvilka trykta förteckningar wäntas.

Prädikanter. Imorgon uti Ottesängens Adjuncten, Herr Mag. Nordblom; i Högmessan Catecheta, Herr Magist. Gårda, och i Åstronsängens Adjuncten, Herr Olof Lindman.

I Swenska Församlingen äro, från den 31 Jan til den 7 Febr. födde 1 Gosse- och 2 Flickobarn. Wigde Uppsyningsmannen Jacob Säfving och Jungfru Anna Siina Bergmark: Döde Handelsmannen Herr Thomas Andersson af ålderdoms-svaghet. Fru CapitainStan Wimmel af gift, Sjömannen Wirgmans Hustru och Jungfru Lisa Ramswik af lungsor, samt 1 Gosse af slag 1 dito med 2 Flickobarn af kopper.

I Kronhus-Församlingen födde 3 barn: Wigde Soldaterne Ernst N. Friderichsdorf med Eva Charlotta Spens, och Abraham Sundberg med Johanna Hellman: Död affledade Handtlångaren Erik Erdman, 70 år gammal, af ålderdoms-svaghet.

En Fabel om Tulipanernas ursprung.

Tulipanen äger stora förmåner fram för alla andra blommor. Dess lifliga och sköna färgor hade med hufswa omwårtingen, uphögt hånne til blomster-

ster-brotning, om hon waret försedd med angenäm lukt. Imedertid prunkar Tulipanen med alla utwärtens skönheter, hwaraf många endast intagas; andre fatta åtminstone därpå högsta wärdet. Flora hade samma fel, som följande berättelse intygat:

Jupiter hade updraget af Gudinnan blommornas wärd, och anslaget til handräkning en mängd af obödliga Nympher. Dessa Half-gudinnor, som man kan tänka, woro ganska sköna, och begäfwade med tusende fullkomligheter. Har man nånsin funnet fula och ofullkomliga Gudinnor? Flora märkte det; men fan hos hwar och en olika förmåner. Detta gjorde hånne wilrådig, hwilken hon skulle gifwa främsta rummet på rangordningen. Hon bad därföre Jupiter om gäswan, at se in i sina Nymphers hjerta och förstånd.

Jupiter, som redan gifwet Gudarna densamma, förbrade betänketid. Doch, at någorlunda tilfredsställa Flora, meddelte han hånne magt, at förwandla sina Nympher i blommor, som skulle förwäda alla deras egenheter.

Ibland Floras Nympher besan sig Tulipimene. Hon war af et ganska intagande wäsende; och, utom owanlig skönhet, hade den behagligaste stämning och ärbårder. Allt syntes röra sig på hånne efter reglor. Flora hade lätteligen förklarad hånne för sin främsta och käresta Nymph, om ej Jupiter tillstyrkt, at förut lära bättre känna hånne.

Tulipimene blef första läro-profweret. Blomman, hwaruti hon blef förwandlad, wart efter hånne kallad Tulipe. Flora, som lifligen röddes af sin sköna,

na, och yfdes öfwer sit lyckliga wal, blef oförmodeligen af Jupiter tillfrågad, om hon ock ägde angenäm luft. Härwid häpnade Gudinnan, och besan efter närmare granskning, alsingen. Jupiter yverod sig därpå: hon wore allena skapad för ögonen; men ej för hjertat och förståndet.

Tio år äro redan förflutna, sedan jag låset detta i en nästan förmutnad handskrift; och sedermera har jag kallat alla skönheter Tulipaner. Jag har träffat många sådana maskiner; men, oagrad af deras fågring, hafwa de ej gjort hos mig ringa intryck.

B . .

Svar emot Bitterlekar uti Hwad Nytt i Staden, N:o 46 föreledet är*.

För stor blef Fredrich nyss berömd;
Men Daun til Hjeltensnamnet dömd

Mer wärdig, än den förra.

Låt bägge wara store män;

Men skulle Daun ej le åt den,

Som gjorde honom större?

Den ädelt ögnamärke har,

Och, när det gäller sit försvar,

Då tappert spänner båste;

Den lyckan modigt trotsa kan,

Samt är sin egen öfverman;

Är wärd at heta Hjelte.

Små

* Detta har en obekant Auctor med posten insändt; och läser ej förtycka, om han får genswar.

Småsaker*.

Om Cloris läfwar, at hon wil

Allt städse bli sin wän bewägen;

Så wet likwäl, at Blicko-hägen

Är lik med wädret i April.

I flere dar är Damon tåck;

Men äntlig sinnet ändrat blifwer.

Philemon hon sit hjerta gifwer,

Mot Damon blir hon sur och fräck.

Så har sig med de flygtige sinte:

De älska tusend på et år;

Men gerna med dem alla går,

At de til slutet äga inte.

Jag har med helig tro och ära

En Flucka wördat all min tid,

Och därinunder hunnet lära,

At ensam lefwer jag i frid.

W. B. . .

Följande luftteken har Ryrkoherden i Wollebghd, Herr Samuel Ekman, blifwet warse den 20 Jan. kläckan 6 om astone, et litet stycke från Prestegården. En klar och skinnande sky föll öfwer honom, och gjorde lusten och jorden, på 6 eller 10 sammars omkrets, oförlifneligen behagelig. Hon bestod af en rödagtig färg, och prälade med något, som liknade stjernor, röda, blå och hwita. Ömsider förswan aldeles stenet och hela härligheten. Samma sten har ock stucket flere i ögonen.

Rundgöreller.

Hos Joh. Georg Lange, den äldre, finnas Hof-Calender för år 1760.

Emellan

* Förmodeligen är detta ej tryckt i förr utgifna skrifter.

Emellan Backa gästgifwaregård, och den så kallade Closter-bruggan äro, den 18 Januari, af Wätsmans-hustru på landsvägen uptagne 19 stycken bref, samt åtskilliga skepsdocumenter, rörande et Rederi uti Köpenhamn: äfwen en wäpeltill 100 Pund Sterling. Större delen af brefskriften äro stälde på London, och et däribland til Herr Reinhold J. Holtermann i Hamburg.

Uti förliden wcka ankom Carl Kulman hit ifrån Stockholm, och hade med sig allenast 1 posse med Coccinelle-färg, i ställe för 2, som blifwet för en wåre Handlandes räkning affände med honom. Den ene af desse posse, som innehället 7 Skälpunder har blifwet honom fränstulen uti Wreta gästgifwaregård wid Nyköping, den 28 sistaedne Januari, klädd kan 5 om aftenen. At nu komma til hufwudsaken så esterslyses förenämde posse, med alla 7 Skälpunder af Coccinelle-färgen, och loswas af ägaren i Dal. Sämt år den, som kan namngiswa tjuftwärdet och Rassa förlusten til rätta.

Peruquemakaren Swannik har förlorat en liten hund, hwaröfwer han beklagar sig. Den förlorade war ljusbrun til färgen, hwit i bröstet och på wästra framsfoten, men swart i nosen, och hade långsokliga öron.

På Torsdag upføres den sista Concerten af den 12, om hwilka jag propheterat i flera wckor. Herr Organisten Dijkman, som med wår dräpelige Cantator Bonge länge roat Götteborgska öron, tänker nu kröna sina mästerstycken, med en solo på Flettristraversiere och en dito på Clavecin: at ej förtig de sång-arien, och flera upmuntrande stycken, som wid samma tillfälle upföras.

Götteborgska Magasinet.

Lördagen, den 16 Februarii 1760.

Berättelse om 1758 och 1759 års olika kornwäxt, under nästan lika wäderlek, uti Walda Soken.

Churuwål torkan och warman år 1758 war owanlig, så at man ej kunde wänta sig någon tafsam ertänsta af en på torr jord upofrad möda, gafflikwål förshnen, emot all förmodan, en, efter omständigheter, wälsignad Förd: doch med den åtskillnad, at de, som sådde bittida, hade största förmanen.

Här i Soken och näromkring är det nästan allmänna felet, at man får ganska sent, nämligen uti 5te och 4de, ja, stundom i början af 3dje wckan före gamla Midsommar, som bonden här talar, det är, efter nu warande tideräkning, d. 31 Maj, d. 7 och 14. Junii. De som så sent, hafwa merendels tid- och lågländta åkrar, at de ej kunna föra jorden, föran watnet, som stadnat på åkrarna öfwer min-
G teren